

DISPUTATIO IVRIDICA

30 358

De

1626, 4

SERVITVTI-
BUS PERSONA-
LIBUS

XXXIII

QUAM

D. O. M. A.

PRÆSIDE

Amplissimo Consultissimoq; Viro,

DN. CASPARO BITSCHIO, I.V.D.
EMINENTISSIMO, IN ACADEMIA ARGEN-
TORATENSI P.P. ET INCLYTÆ FACULTATIS
juridicæ Seniore: Præceptore & Fautore suo
officiosè colendo

Publicæ ventilationi exponit

MARTINVS WILLER SIL.

Ad diem Decembr. horis locq; solitis.

ARGENTORATI,

EXCUDEBAT PAULUS LEDERTZ,

Anno M. DC. XXVI.

DISPUTATIO IURIDICA

DE

SERVITVTI

RE PERSONA

LIBRUS

QUAM

D. O. M. A.

DR. CASPARO BIRSCHIO IUR.

PHILOSOPHO IN ACADEMIA

ALMA MATER

UNIVERSITATIS

HALENSIS

KARSTENS WILHER SILL.

Abdum Docum. ronal. wpl. lobs.

AL GENTORATI.

EXCURSUS PAULUS LEDETT.

ANNO M. DC. XXVI.

ΠΡΟΛΟΓΙΟΝ.

E Servitutibus Personalibus disserturo mihi, non prospiciendum esse puto de phaleratâ materia commendatione, cum sol facibus illustrari haud debeat. c. si omnia 6. q. 1. (quo dicitur in simili utitur Schneidvv. pr. Instit. de action) Quis potius id submisit orandum ab omnibus mihi esse existimo, ut conatum meum non temerarium in re difficili, sed honestum in re laudabili pronuncient; ingenii itidem, quam sponte profiteor, tenuitatem non suggillent, in studiis hisce, quam tyro dissimulare haud possum, linguae balbutiem non objiciant, sed eo, quem quisque suo loco optaret, favoris Zephyro, me, periculi faciendâ causa, utinam sine periculo! vastum pelagus ingressum, benevolè prosequantur. Nunc, Numine reuerenter adorato, ad opus me accingo.

THESIS I.

Cum ordine nihil pulchrius, & scire, secundum vulgarissimum effatum, quid facias, & nescire, quo ordine facias, haud sit perfectæ cognitionis: Id èdòque & nos ordinem servaturi, primò omnium in Definitionem inquiremus; (a) quâ Servitus Personalis (b) dicitur, quæ personæ (c) à re alienâ (d) debetur, cuius ad d. cōmoditates respicit, ut sine eâ consistere non possit. (e)

(a) Bart. in l. 1. §. dolum D. de dol. mal. Gl. in l. fin. de V. S. quippè quæ potissima cuiusque rei pars. Caj. in l. 1. de orig. jur. immo fax & anima totius tractationis, quâ rectè perceptâ, totum rectius percipitur negotium.

A 2

(b) Servi-

¶

(b) Servitutis vocabulum ambiguum est, *Baro ad l. 1. de servitut.* Primò tribuitur hominibus, qui servire dicuntur in dominio nostro constituti: *Dein'* de rebus accipitur, cum res aliena, veluti fundus aut prædium, quod est alterius domini, non domino vel rei alienæ servit. Prior significatio ab instituto nostro aliena est: Nam ea servitus, quæ de hominibus accipitur, dicta est à servando, & appellatur constitutio Jurisgentium, quâ quis dominio alieno contrà naturam subjicitur, §. 2. *Institur. de jur. person. l. 4. §. 1. D. de stat. hom.* (Hanc alii mixtam faciunt servitutis speciem; *Schneidvv. ad §. 2. Institur. de action. num. 4.* Cum tamen, quantum refert inter jus, quod ad personas pertinet, & jus, quod res hominibus distribuendas spectat; tantum discrimen sit inter servitatem hominum, & servitatem rerum inanimatarum, dicente *Oldendorp. class. 3. cent. 4. in pr. junge Donell. 9. com. cap. extr.*) Hæc nostra verò non à servando, sed serviendo nomen accepit, & dicitur jus in alienâ re constitutum, ad nostram rerum vè nostrarum utilitatem; quæ dominium rei servientis non transfert in eum, cui, vel cujus rei ipsa debetur. Quare hæc nostra servitus non est in rebus nostris, sed alienis: Illa non est in rebus alienis, sed nostris; quandoquidem homines, quò magis in potestate dominorum sunt, eò magis servi; contrà fundi, quò magis in jure domini, eò magis liberi. *Donell. 9. com. 25. videatur Vultei. com. Institur. de servit. in pr. n. 1.* Atque in hæc significatione posteriore sumpta servitus, dividitur in Realem, ubi prædium prædio servit, *l. 1. §. 1. commun. præd. & Personalem l. 1. de servit.* in cujus naturam, quantum feret ingenii hebetudo, & in studiis hifcè nondùm roboratum pectus, anquiret mens animi est.

(c) Ad diducandam servitutis naturam, inspiciendum esse Dd. monent, cui debeatur, & ab eo, tanquam digniori, de nominandam eam esse, *l. 2. verb. aream, de S. P. V. Capolla de servit. vrb. n. 6. 2. n. 5.* Hæc autem, de quibus acturi sumus, servitutes, debeantur personæ, & unâ cum eâ vivunt & extinguuntur §. *fin. Institur. de usufruct.*

(d) Nulli namque res sua servit *l. 5. in pr. si usufr. per. l. 26. de S. V. P.*

(e) Scilicet natura harum servitutum non prædii, sed personæ

580.
sonæ commoditates respicit l. 22. de vs. & habit. Quin, uti modò dictum, ita cohæret personæ, ut eà extinctà unà extinguatur, nec ad hæredes transeat l. 8. §. 3. de liber. leg. l. 26. de stipul. serv.

II.

Estq; ea vel plenissima, vel minùs plena. (a) Plenissima est ususfructus: (b) Qui iterùm vel Verus, vel Quasi Ususfructus. (c) Minùs plenæ sunt Vfus & Habitatio. (d)

(a) Ratio distinctionis petita est ex §. 1. Instit. de Vfusfruct. de quâ gl. in l. 30. D. eod.

(b) Ratio: Quia datur jus & facultas utendi fruendi, ut quis possit fructus vendere, servare, locare alteri, ut fruatur; & quicquid omninò ad plenitudinem utendi fruendi pertinet salvâ terum substantiâ: Tùm quia omni fructui inest usus, sed non pari ratione usui fructus. Zaf. ad §. 2. Instit. de action. num. 3. videatur Treutler. 1. disput. 16. thes. 8.

(c) De quâ divisione infrâ thesibus seqq.

(d) De quibus suo loco. Atque has species præcipuas, usitatiorès & communiores quidem esse, plures tamen insuper afferri posse (aquæductum l. 37. de S. R. P. iter l. 6. de servit. leg. pecoris ad aquam appulsum l. 14. §. fin. de alim. leg.) adstruunt alii. Sed respondeo cum Tim. Fab. disp. Instit. 15. th. 3. lit. A. multùm interesse, de substantiâ, an de usu servitutis agatur: Illa ex natura, origine & causis propriis, æstimanda: Hic & ex accessione. Nec novum est in jure nostro, ut servitus, quæ suâptè naturâ est Realis, fiat interdum personalis, si videlicet ad personam expressè referatur & constringatur l. 39. §. 4. de leg. 1. (Non autem ut servitus personalis fiat realis. Ratio diversitatis: Quia quæ usui sunt rebus, eadem etiam usui esse possunt personis, non vice versâ. Hillig. Don. enucl. lib. 10. cap. 1.) Sic & servitus lapidis cædendi, ut ut sit prædialis, tamen propter relationem ad personam, dicitur personæ & non prædii l. §. 1. cum l. seq. de S. P. R. Sed quid de operis & ministerio servorum statuendum? Potius obligationes quasdam personales esse, quæ constitutione operarum oriantur, quam servitutes, censentibus

A 3:

Horoman.

Hotoman. illustr. qq. 41. Coraf. ad rub. de servit. num. 26. Quonquam non desint, qui probabiliter contrarium adserant.

III.

Vsusfructus verus est jus (a) alienis rebus (b) utendi fruendi (c) salvâ (d) rerum (e) substantiâ.

(a) V Genus hoc cum Imp. nostro pr. Instit. de Vusufr. & Paulo in l. 1. D. ead. retinere maluimus, quam cum quibusdam servitutum personalem, tanquam genus proximius, substituere. 1. definitur enim ibi Vusufructus, ratione habitâ ad fructuarium, non respectu rei, quæ illam servitutem debet: Illius autem intuitu potius jus, id est, facultas jure concessa re illâ utendi, quam servitus dici potest. 2. tùm in definitione etiam aliâs mutanda foret differentia, cum incongruè ita efferretur: Servitus utendi fruendi; quod rectè animadvertit Bachov. 1. disp. Treutl. 16. th. 1. lit. A.

(b) Ratio vulgata est: Quia res sua nemini servit. Cui adfertioni cum adverteur illud, quod in jure passim utendi fruendi facultas, quâ in re propriâ dominus habet, Vusufructus appellatur; Dd. Vsumfructum in Causalem & Formalem diviserunt: Quæ distinctio ab hoc quidem servitutum tractatu rectè remouetur, cum, uti dictum, res sua nemini serviat Treutl. 1. disp. 16. th. 1. lit. B. Alibi tamen, ad distinguendum jus utendi fruendi, quod dominus in re propriâ habet, doctrinæ causa retineri potest, uti prolixè probat Hillig. Don. enucl. 10. com. 11. lit. E. scilicet non ut distinctio generis in species, sed ut vocabuli æquivoci in sua æquivocata: Habet enim & dominus reverâ usumfr. hunc tamen, qui servitus est, non habet Hotoman. pr. Instit. de usufr.

(c) Fruendi vox adjicitur ad excludendum nudum usum. Qui enim usum tantùm habet, minùs habet quam qui usumfructum, §. 2. Inst. de us. & habit. & ibi Mysing. Omnes siquidem omninò fructus, tam naturales quàm industriales, omnesque proventus, redditus & emolumenta, quæcunq; ex re usufructuariâ vel ejus occasione percipiuntur, ad fructuarium pertinent l. 7. de usufr.

(d) Ostenditur hic forma & modus non tantùm utendi fruendi, ut salvâ maneat rei substantia l. 13. in pr. h. r. (cujus ratione & constitutum est, ut usufructuarius rem in usumfructum acceptam,

ceptam, salvam fore & mansuram esse cavere teneatur, r. r. usufructuar. quemadm. cau.) Verum etiam amittendi usufructus, qui tum statim extinguitur, simul-atque salva rei substantia esse desit l. 5. §. 2. quib. mod. usufr. amitt. & Imp. inf. pr. Instit. de usufruct. Vnde & Quasi usufructum sub hac definitione non contineri in propatulo est. Bachov. d. l.

(e) Hanc vocem otiosè repeti opinatur Hotoman. com. ad pr. Instit. d. r. in ejusque locum verbum, earum, substituit. Sed peculiaris emphaseos ergò factum hoc ab Imp. putandum est, ut ostenderet. usufructu constituto licere uti frui rebus alienis, sed salvâ rerum ipsarum, quibus fruimur, substantiâ. Donell. 10. com. 2.

IV.

Hunc ergò considerabimus tum ut (a) constituendum, tum ut constitutum. (b) In constituendo advertemus ad causas tum Internas tum Externas. Internæ sunt Materia & Forma.

(a) Cum divisio tria bona operetur, animum legentis incitet, mentem intelligentis præparet, & memoriam artificiosè reformet, secundum g. §. 4. proæm. Instit. Licet hæc ita commodè partiri, quod enim divisim traditur, magis clarum est, magisque capax, inquit Fab. ad rub. r. de action.

(b) Vultei namque monitum est in com. Instit. ad §. fin. de servit. rust. & urb. præd. diligenter distinguendum esse inter servitutem constituendam & constitutam. Nam si de constituendâ eâ convenerit, & promittens non constituat, agitur adversus ipsum, non actione aliquâ reali, sed personali. fortè ex stipulatu: Si constituta sit, & is, qui eâ utendi facultatem habet, impediatur quò minus uti possit, actione utitur reali, eaque vel petitoriâ vel possessoria arg. l. fin. de ll. vide infra th. 9.

V.

Materia in quâ sive subjectum proprium & adæquatam usufructus sunt res consumptioni non obnoxia, (a) mobiles & immobiles, animatæ & inanimatæ, dummodo aliqua in eis sit commoditas, qualiscunq; etiam (b) Verun-

Veruntamen utilitatis causa SCto (c) introductum est, ut earum quoque rerum, quæ uti consumuntur, non verus quidem, sed Quasi usufructus (d) cautionis interventu possit constitui.

(a) Istarum enim rerum, quæ uti consumuntur, verum esse usufructum nec naturalis ratio patitur, nec civilis §. 7. *Instit. h. t.* Non illa: Debet enim salva manere proprietario rei substantia, pr. *Instit. d. t.* At contra naturam est, ut ejusdem rei usus sit & abusus, *Cic. in Top.* Nec civilis admittit ratio, propter cautionem de eadem re præstandam l. 13. *de usufr. Donell. 10. com. 4.* De vestimentis hoc loco quaeritur, an recte in censum earum rerum, quarum usus in abusu consistit, ab Imp. in §. 2. *Instit. d. t.* referantur? Dixerim Imp. loqui de regula: Ut quoniam & vestimenta paulatim usu pereunt, regulariter usufructus verus in iis constitui nequeat: In Digestis verò, ubi juris incrementa traduntur, & res ad æquitatem exiguntur, *Cuiac. tr. 8. ad Afric.* casus illi speciales considerandi sunt; Si disertè leget Testator vestimenti usufructum, aliter, quæ in pecunia, voluntatem servandam, quia commodius possit, atque ita usufructuarius hæc conditione utetur vestimento, ne prorsus abutatur l. 15. §. 4. *h. t.* quia vestimenti usus non statim in abusu est ut frumenti *Wes. ad d. §. 2. Instit.* quamvis alteretur l. 10. *usufr. quemadm. cau.* Atque hoc est, quod alii afferunt, usufructum vestimentorum & verum esse, eorum scilicet, quæ ita gestantur, ut usu non statim consumantur, qualia sunt lugubria, festiva: Et Quasi usufructum, eorum, quæ quotidiano usu consumuntur d. l. 15. §. 4. *et seq. de usufr.*

(b) L. 15. *de servit. l. 28. et 41. h. t.* Cujusvis enim est, astimare, quid è re suâ putet l. 36. *de bon. qualib. Donell. 10. com. 3.*

(c) L. 1. *de usufr. ear. rer.* SCtum hoc idèd necessarium, quia aliàs pecuniæ usufructu legato nihil ageretur, cum nec mutuum posset intelligi, quia Testator sic non vocasset l. 3. *de reb. dub. nec verus usufructus, cum id rei natura non patiat. Donell. d. l.*

(d) Quemadmodum enim aliàs etiam multa contra stricti juris regulas, utilitate exigente, introducta sunt l. 51. *circâ f. ad L. Aquil.* ita & hic utilitas, quò hominum voluntates ad exitum perducerentur, prævaluit §. 2. *Instit. de usufr.*

Ad

Ad Formam, *constituentis intuitu*, pertinet, quòd & purè, & cum adjectione, (a) pro parte divisâ vel indivisâ (b) constitui potest: *Respectu Fructuarii* id ad formam spectare videtur, ut, an equam uiumfructum consequatur, cautionem præstet: (c) Quæ alia est in usufructu vero, (d) alia in Quasi usufructu. (e)

(a) Adjectione, inquam, vel conditionis vel temporis, puta vel in diem, vel ad diem l. 54. de usufr. l. 12. C. eod. l. 9. §. 2. usufruct. quemadm. cau. Licet enim servitutes prædiales neq; ex tempore, neque ad tempus aut sub conditione constitui posse videantur l. 4. de servit. In personalibus tamen secus est, l. 16. §. 2. famil. hercisf. Rationem differentiz explicat Wesenb. in parat. de servitut. num. 8.

(b) L. 5. de usufr. l. 1. §. 9. ad l. Falcid. Ratio: Siquidem & ipse fundus, E. C. in quo usufructus constitutus est, divisionem recipit. Bachov. d. disp. th. 3. lit. K. ut & fructus, in quibus is consistit l. 19. de us. & habit. Govean. ad l. 1. §. 9. ad l. Falcid. n. 1. Hinc quæritur: An usufructus sit dividuus? Ita dicitur pluribus in locis, d. l. 1. §. 9. l. 31. ad l. Falcid. l. 6. §. 4. si servit. vind. l. 20. de us. & habit. Nec desunt negantibus rationes. Putamus id cum aliis ita explicari posse, si dicatur, dividuum esse, utilitatis & fructuum respectu, non per se, quatenus jus est & servitus. Hillig. 10. Don. enucl. cap. penult. Undè cæteræ servitutes individuz forsan idè dicuntur, quod illis integris semper utimur, usufructu etiam pro parte, imò nunquam simul toto. Bachov. d. l. Cujac. ad l. 2. & 72. de V. O.

(c) Qualis autem cautio hæc esse debeat, quæritur? Fidejussoriam expressi textus requirunt l. 13. in pr. de usufr. l. 7. usufructuar. quemadm. cau. quandoquidem satisfactionem per Fidejussores propriè fieri intelligimus l. 1. qui satisd. cog. & aliis cautionis speciebus oppositam, quâ de re videatur Treutl. 1. disp. 5. th. 1. lit. A. Hodiè tamen pignoribus etiam fieri volunt Gail. 2. obs. 47. n. 4. alijq; à Colleg. Argent. allegati lib. 7. t. 9. th. 6. Quod si Fructuarius ob paupertatem vel alias difficultates fidejussores idoneos producere nequeat, judicis arbitrio committendum putat Joh. del Castillo tr.

B de

de usufr. c. 18. n. f. qui consideratis personæ qualitatibus & negotii circumstantiis, definiat, an juratoriâ cautione proprietarius contentus esse debeat, an verò bona fructuaria sequestranda sint. Aliiter *Mynsing. 6. obs. 48. n. 8. junge Gail. d. l. n. f.* ubi quatuor opiniones de hoc negotio recenset.

(d) De quà est l. 1. & r. r. usufruct. quemadm. cau. scilicet ut usufructuarius caveat 1. re in usufructu concessâ se usum boni viri arbitrato l. fin. d. t. l. 4. C. de usufruct. 2. se finito usufructu rem in usufructu concessam in specie restitutum, si non meliorem, certè nec deterioiorem.

(e) In hâc etenim non cavet usufructuarius, se usum boni viri arbitrato, quoniam re aliter uti non potest nisi absumendo; neque rem in specie se restitutum, quod, reabsumptâ planè esset impossibile: Sed id saltem cavet, se rem eandem in genere redditurum aut ejus æstimationem l. 2. de usufr. ear. rer. l. 6. & seqq. eod. Quibus locis cautio hæc tanquam de substantiâ Quasi usufructu exigi videtur per d. §. 2. Inst. de usufr. ubi dicitur: Senatim introductis Quasi-usufructum PER CAUTIONEM, perinde ut in alleg. l. 2. dicitur, Quasi-usufructum remedio cautionis haberi cœpisse. Quod enim in usufructu vero sunt corpora, id in ficto cautio hæc, subjectum scilicet, cui ille inhæret. *Hillig. 10. Don. enucl. 4. lit. E.* undè nec omitti eam posse ex l. 1. C. de usufr. constat. *Dist. Colleg. Argent. lib. 7. t. 5. th. 7.*

VII.

Externæ sunt Efficiens & Finis. Ratione Efficientis usufructus constituitur vel à Lege, vel ab Homine. A Lege vel in specie ita dictâ (a) vel Lege vivâ (b) (quâ periphrasi magistratum designant) Ab Homine (c) vel inter vivos (d) pactionibus & stipulationibus (e) vel ultimâ voluntate. (f)

(a) Et iterùm à lege vel mediâtè, hominis facto interveniente, *Bachov. d. disp. th. 2. lit. E.* ut usucapione l. ult. inf. C. de long. temp. prescrip. (de quà tamen vid. *Ampliff. Dn. Preses in Disp. de usufr. th. 2. r.*) Quorsùm fortè referri etiam potest acquisitio per jus accrescendi, r. t. D. de usufr. ad cresc. vel immediâtè, V. C. patrii

iii

583
in bonis filii adventitii §. 1. *Instit. per quas person. cuiq; acquir. l. 6. in pr. C. de bon. qua. lib.* itemque in bonis filij emancipati pro dimidia, §. 2. *Instit. d. t.* Sicut & mulieri (superstitibus ex prioris matrimonio liberis) ad secunda vota transeunti, in bonis, quæ titulo lucrativo à marito defuncto, aut successione liberorum prioris matrimonii adsecuta fuit, l. 3. & *Auth. seq. C. de secund. nupt. l. 5. C. ad Scrum Tertyll. Nov. 12. c. 46. §. 2.* An idem in marito: ita jubent *Q. Dd. communiter. Gail. 2. obs. 98. n. 3.*

(b) *Vide Bachov. disp. 3. de Action. th. 35.* Quanquam & sic possis dispendere: vel à Lege, vel ab Homine: Et ab hoc vel in iudiciis, vel extrà iudicia. In iudiciis, putà Divisoriiis, Familiæ herciscundæ & Communi dividundo, si iudex alii proprietatem, alii usumfructum adjudicaverit, dicente *Cajo in l. 6. §. 1. de usufr. & Vlpian. in l. 16. §. 1. fam. hercisc. eodemq; in l. 6. §. 10. comm. divid.*

(c) Seu domino, eoque vero ac proprio l. 63. & 72. de usufr. Tutitione tamen Prætoris etiam Vasallus, Emphyteuta, & Superficiarius usumfructum constituunt l. 1. in pr. quib. mod. usufr. amitt. Imò & uxori à marito constitui potest l. 21. C. mand. De iure tamen Saxonico non nisi consensu hæredum coram iudice, *Art. 21. lib. 1. Landrecht.* & tutoris ad id dati auctoritate, *art. 44. d. l. 5. Wesenb. in parat. de usufr. accresc. n. 1.*

(d) Quodsecus esse in Quasiusufuctu contendunt aliqui, utpotè qui solà ultimà voluntate constituatur, *Connan. 4. com. 4. n. 2. VVesenb. in parat. de usufr. ear. rer. in f. 1. quòd Jcti passim legandi verbo utantur, d. §. 2. Instit. de usufr. l. 69. ad l. Falcid. r. r. de usufr. ear. rer. 2.* Quòd, si inter vivos constitueretur, ejusmodi constitutio nihil aliud quam mutuuum foret. Quod vix admittendum videtur; tùm quia *Imp. in d. §. generaliter dicit, constitui posse,* quod ad legatum restringi non debet: & legati verbum idè Jctis frequentatur exempli loco, quia & modus ipse testamento quam inter vivos frequentior: Tùm quia verus usufr. pactionibus & stipulationibus introducitur, *dd. text. E. & Quasiusufuctus; Ratio connexionis, quod Senatus ad exemplum veri, Quasiusufuctum admisit d. §. 2.* Et differentiz ratio inter mutuuum & Quasiusufuctum est, quòd mutuuum quocunq; tempore, modò pecunia mutuò accepta in usus necessarios jam erogata sit, repeti potest, *Dd. in l. 68. de*

7. O. At aestimatio rei fructuarie non nisi Fructuario mortuo aut capite minuto. *Adde Colleg. Argent. lib. 7. t. 5. th. 2.*

(e) L. 3. in pr. de usufr. §. 1. *Instit. eod.* Nec est, quod quis cum non nemine Triboniano insultet, quasi insignem errorem commiserit hoc adferendo; cum non servitus per pactionem aut stipulationem acquiratur, sed actio tantum, quæ deinde debitor cogatur constituere; non enim id, quod extremum est in hac constituendi ratione, sed media inveniuntur in d. §.

(f) Cujus rei exempla habentur in eod. §. 1. *Inst. de usufr.* ubi quis usufr. distribuit vel inter legatarium & heredem; vel inter legatarios tantum. Priori casu usufructum relinquit vel Legatario; & tunc hæres nudam habet proprietatem; vel hæredi; & vicissim Legatarius nudam habet proprietatem. Posteriori casu, alteri legatariorum relinquit usufructum, alteri deducto eo fundum. Quod si testator duobus aut pluribus conjunctis simul alicujus rei usufructum relinquat, sus accrescendi locum habet. De qua tamen materia difficilis & inexplicata satis hoc in instituto, dici haud posse, cum *Vves. in parat. ad hunc t. inf. existimamus.* Præstat ergo de eâ tacere, quam pauca dicere. *Bachov. 1. Disput. Treutl. 16. thes. 4.*

VIII.

Finis alius est Ususfructus veri, alius Quasi-ususfructus. Veri Ususfructus is est, ut Fructuarius re in usufr. concessâ utatur boni viri arbitratu, seu ut bonus paterfamilias, (a) In Quasiusufructu, ut res, cujus usus in abusu consistit, absumatur. (b)

(a) L. 65. de usufr. ita, ut dominus securus sit de proprietate, l. 13. in pr. eod. Alioqui si re male utatur, ab eo conveniri potest ad interesse, ex cautione, quam præstare usufructuarius cogitur, l. 18. §. 2. de damn. infect. l. 20. de usufr. l. 4. C. eod. l. 1. usufruct. quem adm. cau. Male autem tum uti re videtur Fructuarius, cum eam deteriorem facit, aut fieri patitur, cum prævertere possit; immo & cum substantiam & formam rei immutat, etsi eam faciat meliorem l. 7. inf. l. 44. de usufr.

(b) L. 2. & 7. de usufr. ear. rer.

Haftenus

IX.

Hactenus de causis constituendi usufructus : In constituto attendenda tum consentanea, tum dissentanea. Ad consentanea refero tum Remedia huc spectantia, tum Effectum obtenti usufructus. Remedia (a) concernunt tum rei, in qua usufructus constitutus est, consecutionem: (b) Tum rei jam consecuta conservacionem & tutionem. (c)

(a) Videamus prius, quomodo constitutum nobis Vsum fructum actionibus persequamur, & acquisitum conservemus: Postinde consideraturi Effectum ejusdem, id est, commoda & onera, quae Vusufructuarius secure suo jure utens, hinc sentit & reportat.

(b) Quasi possessio hujus servitutis ab usufructuario vel acquisita est, de quo *lit. C.* vel nondum acquisita. *Hoc casu* is, cui pactionibus usufructus promissus est, nihil aliud ex hac promissione & obligatione, quam personalem ad usumfructum petendum actionem consequitur, qua compellere potest promissorem, ut usumfructum sibi constituat, *l. pen. C. de usufr.* Atque ita obligatione saltem alicui confertur jus ad rem, non vero jus in re constituitur. *Govean. 1. var. lect. 9.* Ad ipsum porro usumfructum seu jus in re consequendum, non sola promissione, sed in fructuarium fundum inductione seu patientia; quae in incorporalibus pro traditione est, *l. fin. de servit. opus est, d. l. fin. l. 20. C. de transact.* ubi tamen aliud forte dicendum in usufructu legato, in quo aequum factum haredis opus non est, per ea quae habet *Treutl. 1. disp. 16. rh. 3. lit. A.* Quis enim alias effectus esset, quod legati dominium ipso jure transire dicitur. *l. 80. de leg. 2. l. 64. in f. de furt.* Quanquam possessionem & hoc casu ipso jure non transferri, sed illum ab herede in eam inducendum esse *Dd.* communiter statuunt in *l. 5. C. de legat.* Deinde & actione confessoria usufructuarius ab adita statim hereditate experiri potest, ad Quasipossessionem ab herede avocandam *l. pen. si usufr. per. ubi Vvesenb. in parat. n. 4.* differentiam harum duarum actionum, hoc casu competentium, tradit.

(c) Litera superiori remedia attingimus, quae, nondum acquisita

quisitâ re in usum fructum concessâ, prodita sunt, quale & actio personalis est ex stipulatu vel testamento competens, & confessoria: Nunc perpendenda remedia, quibus usufructuarius, qui Quasi possessionem rei in usum fructum concessâ jam consecutus est, usum fructum conservare ac tueri possit. *Ea remedia*, præeunte Donell. 19. com. 11. *distingui possunt ex impedimentis*, quibus opponuntur. *Impedimentum vel præsens est, vel futurum: præsens* huic juri utendi fruendi objicitur *tum ab eo, qui possidet, tum ab eo, qui possidere usufructuarius prohibet. Si eo impediatur usufructuarius*, quod alius, rem fructuariam possidendo, fructuum perceptioni obstet, competit illi 1. Actio confessoria, quâ agit ad hoc, ut iudex declaret, jus sibi esse utendi fruendi, & impediens condemnet, ut caveat de impostero non impediendo. *Treutl. d. disp. th. 7. lit. B. 2. Interdictum unde vi, quâ experitur, ut sine exceptione res sibi restituantur l. 3. §. 13. de vi & vi arm. 3. Actio utilis, de quâ in l. 60. de usufr. Don. d. l. Posteriori casu, si possidens usufructuarius prohibeatur ab aliquo, quò minus liberè utatur, sive id à Proprietario; sive ab Extraneo fiat: eadem actio confessoria illi conceditur adversus turbantem & impediens, ad vindicandum scilicet usum fructum, fructus & omnem causam l. 5. §. 5. si usufr. pet. non autem ad vindicandam servitutem fundo fructuario debitam, licet id Julianus statuisse dicatur, referente Vlp. in l. un. §. 4. de remission. Ad quam legem Cujac. 1. obs. 16. respondet, Juliani sententiam referri non probari ab Ulp. dum ille manifestò contrarium in iisdem ad Edicti commentariis profiteatur, uti patet ex l. 5. §. 1. si usufr. pet. Hac si impedimentum præsens sit. Cæterum si futurum, & ex causâ præsentis vel opere cepto metuendum, opus novum nunciabit, non quidem suo, sed procuratorio nomine, ut idem Vlp. scribit l. 1. §. fin. de oper. nov. nunciat.*

X.

Ad Effectum obtenti usus fructus pertinere videntur partim commoda, partim onera, quæ utrinque usufructuarius sequuntur. Commoda sunt omnes (a) fructus, naturales & civiles, (b) quos vel ex ipsâ re directò, vel per obliquum ejusdem occasione obtingentes, usufructuarius lucratur. (c) Ratio

(a) Ratio est in plenitudine, ut sic dicam, & pinguiore huius servitutis naturâ, undè & plenissima dicitur, in comparatione ad usum, de quo infra. Præsupponimus autem hoc loco possessionem naturalem, l. 12. in pr. de acquir. possess. §. 4. Instit. per quas person. cuique acquir. & adminicula, sine quibus commoditates hæ percipi nequeunt, ut est ipse ad rem aditus l. 1. §. 1. si usufruct. per.

(b) Illos putâ, qui ex ipso rei corpore; hos, qui occasione rei obveniunt, V. C. usufructus, pensiones, l. 62. de R. V. quæ, licet fructuum nomine propriè non veniant, attamen interpretatione juris civilis haberi dicuntur Ioh. del Castil. d. tract. cap. 36. Naturales sunt vel in specie tales, vel industriales. Illi magis tales sunt, quò ex corpore magis frugifero, nullo aut exiguo hominis ministerio prodeunt: Hi magis tales, quò ex corpore alioqui sterili, industriâ humanâ notabili, cooperante naturâ eliciuntur; solus ancillarum partus fructuum appellatione venire non videtur l. 68. de usufruct. Ratio in §. 37. Instit. de R. D. quòd omnes fructus hominis causâ rerum natura comparaverit.

(c) Adhuc coherentes corpori, & multò magis eos, qui sperantur, si excipias; Reliquos omnes lucratur usufructuarius, si vè illi separati sint à fundo, si vè etiam percepti; si vè consumti, si vè in bonis ejus adhuc extantes: Ratio: Est enim fructuum ex re fructuariâ quoquomodo perceptorum non usufructuarius, sed pleno jure dominus, ut res quidem in usufructu esse dicatur, non in abusu; fructus in abusu, non in usufructu: Vult. i. jurispr. Rom. 63. n. 25. Devolventur ergò ad hæredes etiam, l. 7. §. 1. 48. §. 1. de usufr. l. 13. quib. mod. usufr. amitt. §. 7. Instit. de R. D. Sin autem decellerit, fructibus maturis quidem, nondum tamen à terrâ separatis & perceptis, illos non consequentur ejus hæredes, cum usufructus, tanquam jus personale, cum ipsâ personâ extingatur, nec ad hæredes transeat: Dd. communiter ad §. 37. Instit. de R. D. Undè expediti juris est, Fructuarium usum fructum alteri vendere, locare, oppignorare, vel etiam gratis concedere posse, ob textus satis manifestos, §. 1. Instit. de us. & habit. l. 12. §. 2. l. 38. & 67. de usufr. l. ult. de usur. l. 11. §. 2. de pignor. Sed hoc tantum de fructuum percipiendorum commoditate verum est; secus de ipso jure principali, ex quo illa commodi-

Q.

commoditas promanat; hoc enim usufructuarius alteri concedere nequit l. 6. C. de usufr. cum Ususfructus semper aestimetur ex persona fructuarii: Unde retinetur, licet alteri sit venditus; siquidem per emptorem uti frui intelligitur l. 38. de usufr. l. 8. §. fin. de peric. & comm. rei vend. l. 9. §. 1. locati.

XI.

Verum enim verò quemadmodum ad Fructuarium rei, cuius usumfructum habet, commoda spectant: Ita ex naturali ratione (a) & onera quaedam ipsi incumbunt, quorum alia sunt antecedentia, (scilicet ipsa commoda) ut est Cautio præstanda; (b) alia concomitantia, videlicet tum rei tuitio, (c) tum pensionum & debitarum præstationum exsolutio; (d) alia consequentia, rei restitutio, usufructu finito. (e)

(a) L. 10. de R. l. & c. 55. de R. l. in 6. l. un. §. 4. C. de cad. roll.

(b) Donellus 10. com. 13. annumerat etiam oneribus ea, quæ in non-faciendo consistunt, ne scilicet rem deterioret aut surripiat l. 13. §. 2. l. 66. de usufr. forsan non satis commodè, si cum l. 15. inf. de condit. instit. compares.

(c) Tuitio spectat vel rem integram, vel ex integritate corruptam. A re integrâ debet avertere incommoda: Tantam enim curam servandis rebus adhibere debet, quantam diligens paterfamilias, l. 65. de usufr. l. 1. §. 4. & l. 2. usufr. quemadm. cau. Si res à pristina integritate recesserint, reparare illas tenetur. Incumbet itaque ipsi resectio ædium, l. 7. §. 2. de usufr. item substitutio arborum demortuarum, prioribus ad eum pertinentibus. l. 18. eod. ut & suppletio gregis, armenti, equitii l. 63. §. ult. cum duabus seqq. cod. Cæterum modica tantum impensa in reficiendo ad usufructuarii pertinet, immodicam Proprietarius sustinere cogitur l. 7. §. 1. d. t. ac proindè si quid ultrâ, quam debebat, erogatum fuerit, ex re scripto Gordiani in l. 7. C. de usufr. repeti illud poterit. Quænam autem modica vel immodica sit impensa, cum Schneidvv. ad §. 2. inst. de usufr. iudici decidendum relinquimus.

(d) Ratio est: Tum, quia hæc onera, V. C. stipendia, vectigalia,

galia, pensionationes, ipsiſ prædiis ſic imponuntur, ut prædia perfe- & perſona poſſidens ipſorum nomine ſit obligata l. 7. de public. & vectig. Tùm quia & ipſe Vſufructuarius vectigalia, fundo fructuario debita, percipit & conſequitur, l. 13. in f. de impenſ in res dorat. fact. l. 13. C. de action. empt. & vendit. l. 7. §. 2. l. 27. §. 3. de uſufr. l. 28. de uſufr. & uſ. leg. Si tamen proprietario ſpecialiter à Teſtatore injunctum fuerit, ut tributa præſtet, voluntas ejus haud dubiè ſequenda erit, l. 46. §. 1. & l. 52. de uſufr. ita tamen, ut nihilominùs Vſufructuarius à ſiſco conveniri l. 42. de pact. l. 7. de public. & vectig. & è contrario Vſufructuarius, quod eo nomine exiolvit, à Proprietario repetere poſſit l. 52. §. pen. de pact. Don. 10. comment. ICliſ. 13. in f.

(e) Quemadmodum cautione Vſufructuaria combinetur, vt ſuprà dictum.

XII.

Ad Contraria ſeu Diſſentanea Vſufructus conſtituti pertinent modi, quibus Vſufructus finitur: (a) Quod ſit vel ex perſonâ Fructuarii, vel ex re in Vſumfructum conſeſſa. Ex perſona Fructuarii finitur Vſufructus, tùm morte ejusdem & naturali (b) & civili, (c) tùm vtendi negligentia, (d) quâ negligitur vel modus præſtitutus, (e) vel tempus; quod in re mobili triennium, in immobili decennium inter præſentes, vicennium inter abſentes. (f)

(a) Eſt hæc uſitata in jure noſtro tractandi ratio, quâ cauſis conſtituentibus corruptentes ſtatim ſubjiciuntur, quod in Inſtit. cum primis V. C. materia patriæ poteſtatis, Tutelarum, Teſtamentorum, Obligationum; in Digefſtis etiam, in hoc præfertim de uſufructu tractatu, de Servitutibus, Pignoribus &c. obſervare licet. Quod compoſitores juris non inconſultò egſiſſe dicendum eſt, ſed ad naturam ipſam reſpectu habito, quam cum principiis ſuum rebus terminum ſimul propoſuiſſe videmus. Heig. ad pr. i. ſtit. quib. mod. patr. poteſt. ſolu.

(b) L. 3. §. f. quib. mod. uſufr. amitt. l. 3. 10. 12. 13. 16. Cod. de uſufr.

C

usufr. Speciale tamen est in l. fin. C. h. per rationem adjectam. Nisi forte inter constituentes Vsumfr. convenerit, ut is ad heredem eumque primum tantum, transiret, l. 14. vers. talis C. de usufr. Ioh. del Castillo d. tr. c. 61. n. fin. Fructuario autem adhuc superstiti, licet dominus proprietatis rebus humanis eximatur, jus tamen utendi fruendi non tollitur, l. 3. §. 1. C. de usufr. l. 9. D. quib. mod. usufr. amitt.

(c) Puta per maximam & mediam capitis diminutionem §. 3. Inst. de usufr. l. 16. §. 2. C. eod. quâ non solum ususfructus perit, sed & actio de eodem, l. 1. in pr. quib. mod. usufr. amitt. Quia Fructuarius definit esse liber & civis Romanus, non aliter atq; ille, qui naturali morte est extinctus. Jam verò ususfructus est jus civitatis Romanæ: E. ut in omnibus actibus civilibus, ita & hic. Olim quidem & minima capitis diminutione extinguebatur, §. 1. Inst. de acquif. per arrog. illud tamen Justin. sustulit in l. pen. §. 2. C. de usufr. ubi ratio: Cum per minimam capitis diminutionem non subducatur vlla tenens persona Fructuarii, uti superioribus. Don. 10. com. 17.

(d) Ratio: ususfructus enim consistit in actu ejus, cui debetur, nec consistere potest, nisi sit aliquis, qui utatur fruatur, l. 1. in pr. & §. 2. quâd. dies. usufr. leg. ced. vel alius saltem ejus nomine, l. 38. de usufruct.

(e) d. §. 3. Inst. de usufr. l. 10. & 11. quemadmodum. servit. amitt. l. 2. de aq. quor. & est. Ratio: Quia omninò uti frui non videtur, qui non eo modo utitur fruatur, l. 17. & seqq. servit. quemadmodum. amitt.

(f) L. pen. §. 1. de usufr. & l. fin. in f. C. de long. temp. prescript. Nisi vel res ita comparata fuerit, ut nullum ejus vsumfructum habere posset usufructuarius l. 12. §. 3. de usufr. vel ususfructus alternis annis sit legatus. l. 28. de usufr. ear. rer. Rationem subjungit amplissimus Dominus Præses d. disp. de usufr. ib. §. 8.

XIII.

Porrò ex re in vsumfructum concessâ solvitur ususfructus vel conjunctione cum proprietate, vel naturâ suâ Priori casu vel Proprietarius consequitur vsumfructum per Cessionem, (a) (quæ, si extraneo fiat, nihil agitur: (b) vel Fructuarius proprietatem per consolidationem. (c) Sui natura solvitur ususfructus & interitû totius, (d) & mutatione formæ seu speciei interioris. (e)

(a) L. 3.

(a) L. 3. §. ult. de usufr. accresc. §. 3. Inst. de usufr. Ratio
Tunc enim dominus eo vitur jure domini, non servitutis, cum res
sua nemini serviat. Vult. ad d. §. 3. Inst. de usufr. n. 3.

(b) Quod scilicet cedi res aliqua nulli posset, qui non acci-
peret in sua persona idem jus, quod cedenis habuit in sua. Vlp. fr. ag.
t. 20. §. 8. Fiebat enim in jure. arg. l. 75. de jud. At hoc manifestè in-
jurius foret in Proprietarium; cum ita morte vel naturali vel civili
primi usufructuarii jus non extingueretur. E. nihil agitur à Fructu-
ario, (scilicet ratione translationis, agitur tamen aliquid ratione di-
missionis, quia vsum fructum amittit, eumq; dominus consequitur
l. 66. de jure dorum.)

(c) §. 3. Inst. de usufr. Ratio : A potentiori enim pro-
prietatis causâ absorptum jus servitutis evanescit, l. 17. & 22. quib.
mod. usufr. amitt.

(d) L. 5. §. 2. & seq. quib. mod. usufr. amitt. aded, ut ne qui-
dem in partibus, quæ supersunt, salvus remaneat, l. 10. §. ult. & l. ult.
d. r. V. C. si ædes incendio absumptæ fuerint, aut terræ motu corrui-
erint, ne aræ quidem vsufructus debetur §. f. Inst. d. r. Garf. tr. de
expens. c. 11. n. 19.

XIV.

Post Servitutem Personalem plenissimam rectâ sese of-
ferunt minus plenæ, (a) Vsus nimirum (b) & habitatio.
Est autem usus (c) jus utendi rebus alienis, salva earum
substantia. (d)

(a) Minus plenæ dicuntur hæ servitutes, in comparatione
ad usum fructum: vsufructus enim & ad necessitatem, & ad volu-
ptatem est: vsus ad necessitatem duntaxat, §. 1. Inst. de us. & habit. Im-
mò usui fructus ita deest, ut usufructuarius usum cum fructu, usu-
arius vsum sine fructu regulariter habeat, l. 1. & 2. l. 14. §. 1. de us. & ha-
bit. Cujac. 8. obs. 9. sic usus fructus fundi Cornelianii apud Sempronium,
fructus apud Cajum, proprietas apud Corneliium esse potest, d. l. 14.
§. fin. de us. & habit. Zas. ant. in. p. 1. n. 13. De habitatione paulò post.

(b) Usus vocabulum æquivocum est & genericum, variis-
que modis sumitur, quos videre licet in Colleg. Arg. lib. 7. t. 8. th. 2. Nos,
reliquis significationib. sepositis, pro jure servitutis usurpamus, in
quo significatu & usus nudus pr. Inst. h. r. l. 1. D. eod. & Xenris l. 10. §. 1.
eod. accipitur. (c) Gl. in pr. Inst. h. r. l. 1. eod. arg. l. 12. §. 1. h. r.

(d) Quia, ut Fructuarius, sic & usuarius cogitur satisdare, se usurum

te boni viri arbitratu, ita, ut illam non reddat deterio- rem, neq; im-
mutet. l. 5. §. 1. de usufr. quemadm. cau. l. 15. in f. de uf. & habit.

XV.

Servitus *usus* itidem considerari potest ut constitu-
enda & constituta. constituitur nudus usus iisdem mo-
dis, (a) quibus usufructus.

(a) L. 5. de uf. & habit. pr. Inst. eod. V. C. constituitur Te-
stamento & pactionibus, in rebus tam mobilibus quam immobili-
bus &c. Sunt tamen res, quæ usui, non fructui sunt l. 64. de R. V. de
quib. Colleg. Argent. d. l. th. 4. Hoc interest, quod usufr. pro parte
divisâ constitui potest, l. 5. de usufr. Vlus autem ita constitui ne-
quit, l. 19. eod. Ratio: Positus enim est usus in nudo factio, facta au-
tem istiusmodi sunt indivisa. Don. 10. com. 24. In usufr. præter u-
sum etiam fructus sunt, qui, cum dividi possint, usufructus etiam
dividuus eo respectu dicitur, d. l. 19. de usufr.

XVI.

Constitutâ servitute vsus, itidem respicitur tum ad
consentanea, tum ad cõtraria. Ad consentanea pertinent
tum remedia, tum effectus obtenti hujus juris. Remedia
eadem, quæ in usufructu. (a) Effectus dispar. (b) Sed
& contraria eadem. (c)

(a) L. 17. de uf. & habit. ibi: persecutionem ejus eodem
modo competituram.

(b) Effectus ille conspicitur in vtendi & modo & jure.
Don. 10. com. 24. Quod modum attinet, is diversus est in vsu & vsu-
fructu. V. C. frugibus vti ad subsidia vitæ potest vsuarius: Frui ad
compendium nequit, §. 1. Inst. de uf. & habit. vbi, licet & oleribus
& pomis vti eum posse, dicatur; quia tamen nihil magis sumere po-
test. quam pro quotidianâ necessitate statim consumpturus est, id eo
fit, ut fundo tantum vti videatur. In jure etiam vtendi Effectus di-
spar, quàm in usufructu sese exerit: vsuarius n. vsum vendere, locare,
gratis concedere nequit. (Ratio: Quomodo enim alius vti poterit,
quo ipse vtor? l. 12. §. fin. de uf. & habit. Nisi vel de Testatoris volun-
tate

427
508

tate conjectura, vel rei conditio diversum suadeat, ut in l. 22. d. t.)
Cum is, qui vsumfructum habet, possit hæc omnia facere, d. §. 1.
Inst. de us. & habit.

(c) L. 21. de us. & habit. Finitur enim itidem morte naturali & Civili, cessione, &c. *Horom. pr. Inst. de us. & habit. enuns. 1. Et r. r. D. quib. mod. ususfr. vel usus amitt.*

XVII.

Postremùm de Habitatione (a) videamus, Ea dicitur jus (b) habitandi (c) in ædibus alienis, salvâ eorum substantiâ. (d)

(a) Hanc è numero Servitutum eliminant nonnulli: Verùm nos expresso textu §. 4. *Inst. h. l. 32. D. de usufr. l. 13. C. eod.* quin etiam in inscriptione tùm *Instit. tùm D. tùm C. Titulorum* nisi, id nequamquam admittimus cum *Vulteo in meth. l. 1. c. 63. & in ideâ jur. Log. Vigel. in D. suis l. 24. inf. Schneideyv. Instit. de usufr. in pr. n. 3. Zas. ad §. 2. Inst. d. l. Connan. 4. comm. 5. Castillo de usufr. c. 28. n. 18. Capolla de servit. c. 6.* Nec contrarium nobis, persuadere debet l. 1. de servit. quæ tantùm vsum & vsumfructum inter servitutes personales enumerat. Vel enim exempli causa id solùm factum esse putandum est, innuente voculâ *Vt* (*Hinc Vvesenb. in paravit. de servit. n. 1.* supplet eum numerum; continuationem siquidem lex illa exhibet, ac si diceretur: superiori libro actum esse de servitutibus personalibus, quales sint usus & usufructus: Nunc restare Prædiales;) vel quia dubitatio adhuc fuit inter veteres de illâ specie, vti patet ex d. l. 13. C. de usufr. idedè de eâ nihil assertum.

(b) §. 5. *Inst. de usu. & habit. ibi: quasi proprium aliquod jus:* Quod eo loco non denotat Jus improprium servitutis, ut vult *Vvesenb. ad d. §.* siquidem in l. 13. C. de usufr. satis luculenter jus proprium, & speciale nomen sortita dicitur habitatio. *adde §. fin. Inst. eod. ibi: Hæc de servitutibus (sc. Prædialibus) & usu & usufructu & habitatione (tanq. personalibus) &c.*

(c) Diversa hæc esse: Domum legare ad habitandum; habitationem legare; facultatem habitandi legare; ostendit *Franciscus Mantica in tr. de concess. ult. volunt. l. 9. t. 4. n. 9.*

(d) Quia habitator, perindè vt fructuarius & usuarius, factis dare

tisdare cogitur, se usurum eâ domo boni viri arbitrio, ita, vt eam neq; deteriorem reddat, neq; mutet, sed saram tectam habeat & reficiat, l. 1. & 5. D. usufructuar. quemadm. cau.

XVIII.

Et hanc servitutem vt constituendam & constitutâ, licet intueri. Ad constituendam concurrunt, causa Efficiens & Forma eadem, (a) Circa Materiam est aliquid peculiare. (b)

(a) Utenim illa: Ita & hæc servitus tam inter vivos, quam vltimâ voluntate constituitur; gl. in §. pen. insir. de usu & habit. in verb. aliquo modo. Ut in illis: Ita & in hæc requiritur cautio, veluti dictum est, de utendo boni viri arbitratu l. 5. §. 1. 11. D. usufr. quemadm. cau. Schneidvv. ad d. §. pen. l. n. 6.

(b) Ususfructus enim & usus non solum ædium, sed cæterarum etiam rerum constituitur: Habitatio, nisi ædium, nulla dici potest, Mynsing. ad d. §. pen. n. 5.

XIX.

De constitutæ servitutis huius quæritur tam consentaneis, Remediis puta (a) & Effectu; (b) quàm dissentaneis. (c)

(a) Remedia, quæ in superioribus, eadem.

(b) Atque hoc iterum servitutes hæc differunt: siquidem ususfructus omne ædium continet emolumentum, & quod ex tabernis & cellis percipitur: Usus non omne emolumentum continet, sed tantum ad necessitatem usuarii restringitur. Habitatio æstimatur à toto proventu habitandi; undè est, quod ususfruct. locari, vendi, donari potest, uti dictum: Usus neutiquam. Habitatio donari quidem non potest, perindè ut nec usus l. 10. D. de usu & habit. locari tamen utique d. §. pen. in f. d. t. Non itidem ulus l. 8. & 11. D. de usu & habit. Licet in eo convenient, quod utroque easdem secum in habitationem admittere possunt personas, quo sensu in effectu servitutes hæc posteriores, convenire dicuntur in d. l. 10.

Dissen:

(c) Dissentanea partim sunt communia cum superioribus speciebus, partim peculiaria. Nos, sequestratis illis (quod sc. nec Habitatio ad hæredem transeat l. 10. in pr. D. de usu & habit.) hæc videamus. Ususfructus & usus inter alia capitis diminutione & non utendo amittuntur, uti dictum: Habitatio non item, d. l. 10. *Obs. L. 15.* in pr. Ratio diversitatis forsitan ea videri potest, quod usus quidem Jurisgentium institutum est, §. fin. Inst. de usu & habit. sed tamen à Jure Civili conformatum, id est, certis acquirendi & amittendi modis definitum, cujusmodi etiam est capitis minutio: Habitatio verò à Jure Civili conformatata non fuit, sed in facto ipso relicta, quod de pactis dicit Jctus in l. 27. §. 2. de pact. quamobrem capitis diminutione non perimitur, quia sine alimentis & habitatione vivere non possumus, gl. in l. 10. D. de cap. min.

Sed hic figamus anchoram, à Deo præpotenti nobis in ipso conflictu præsidium, à commilitonibus benevolentia favonios, ab omnibus tenuitatis veniam, quantà par est submissione, orantes.

SUPPLEMENTI LOCO.

I.

Quid sentiendum de duobus Guicciardini narratis? Quorum priori commemorat, Anno 1509, Hippolytum Estensem Cardinalem vehementi juvenulæ sanguine sibi conjunctæ amore flagrantem, suum ex concubinâ fratrem Julium (ad cujus amorem oculorum potissimum ejus pulchritudine se accendi ipsamet falsa erat Hippolyto) in agris, venationi intentum, obledisse, & e quo descendere jussu, oculos, velut amoris sui æmulos, erui, fascino sensus Zelotypiâ, jussisse & spectasse, Lib. 6. hist. Ital. Quos tamen subita diligensq; Medicorum cura, absq; luminis jacturâ in locum suum reposuerit, Lib. 7. hist.

II.

In altero scribit, obsesâ ab exercitu Pontificis, Hispani & Venetorum Anno 1412. Bononiâ, cuniculum igne injecto, tantò impetu

impetu strepituq; facellum quoddam in altum sustulisse, vt per illud spatium, quod inter solum murumq; sublatum relinquebatur, à dicto exercitu interior civitas militesq; ad defendendum parati, apertè conspecti fuerint: Verùm eum ipsum murum, integrum, indivulsâq; coagmentatione, in eundem locum, undè ignis impetu projectus fuerat, recidisse, atque ita compositum subdidisse, ac nunquam motus fuisset. *lib. 10. histor.*

III.

Duo Electoris Moguntini effata in deliberatione de Caroli V. Electione, (*apud Sleidanum lib. 1.*) crucem Politicis posuerunt. Alterum, quod Franciscum I. Gallia Regem rejiciens, calculumq; Carolo V. tribuens, hâc ratione utitur: Animi fortitudinem in Francisco deprædicari, sed illam ad Monarchiam spectare: Germanis autem in primis Aristocratiam retinendam esse. Alterum, quod lege cautum esse dicit, ne decus Imperii ad exteros transferatur.

Priori subnixus *Bodinus*, contra Germanos ex propria Archicancellarii sui & Electoris primarii, cui arcana Imperii quam maxime nota fuerint, cõfessione, disputat, Aristocraticum Imperii statum esse, & *de Repub. c. 6.* Posterioris indicio, quæ sit illa lex, & ubi lateat, disquiritur?

Utrumq; sanam & facilem recipit interpretationem.

IV.

Miratur non solum, sed etiam pro incredibili habet, *Dio Cassius*, adolescentem ab Indis Augusto Casari A. V. C. 734. milium, qui manuum, quibus carebat, loco, pedum omnia officio peregerit, iis arcum intenderit, sagittas emiseric, tubam cecinerit: *Lib. 54. histor. Nequicquam.*

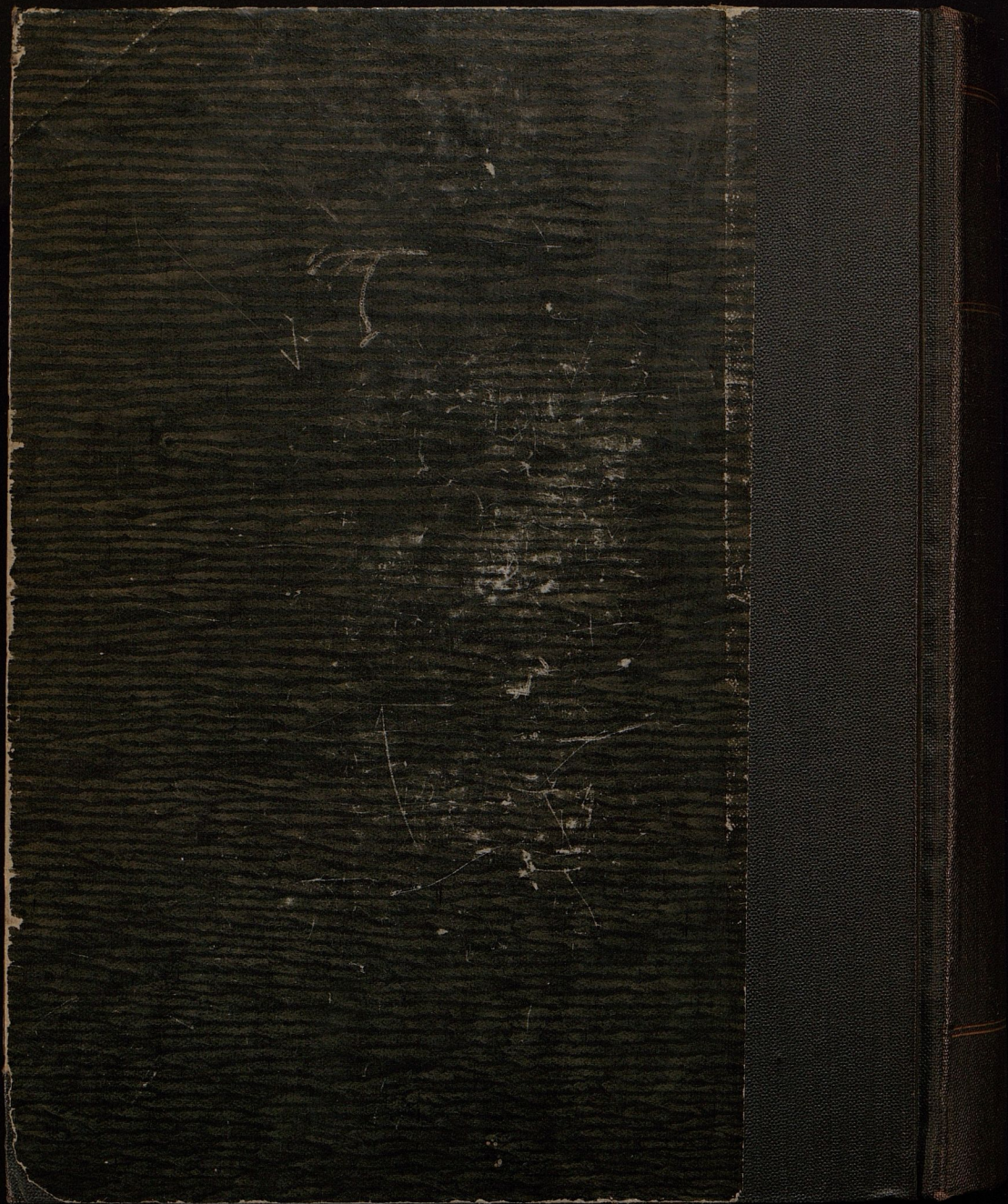
FINIS.

Strassberg, Diss., 1623-26

X26 m020

WMA

DISPVTTATIO IVRIDICA

30 358

De

1626, 4

SERVITVTI-
BUS PERSONA-
LIBUS

XXXIII

QUAM

D. O. M. A.

PRÆSIDE

Amplissimo Consultissimoq; Viro,

DN. CASPARO BITSCHIO, I.V.D.
EMINENTISSIMO, IN ACADEMIA ARGEN-
TORATENSIS P.P. ET INCLYTÆ FACULTATIS
juridicæ Seniore : Præceptore & Fautore suo
officiosè colendo

Publicæ ventilationi exponit

MARTINVS WILLER SIL.

Ad diem Decembr. horislocoq; solitis.

ARGENTORATI,

EXCUBEAT PAULUS LEDERTZ,

Anno M. DC. XXVI.

